

GUERRA CIVIL AL MARESME

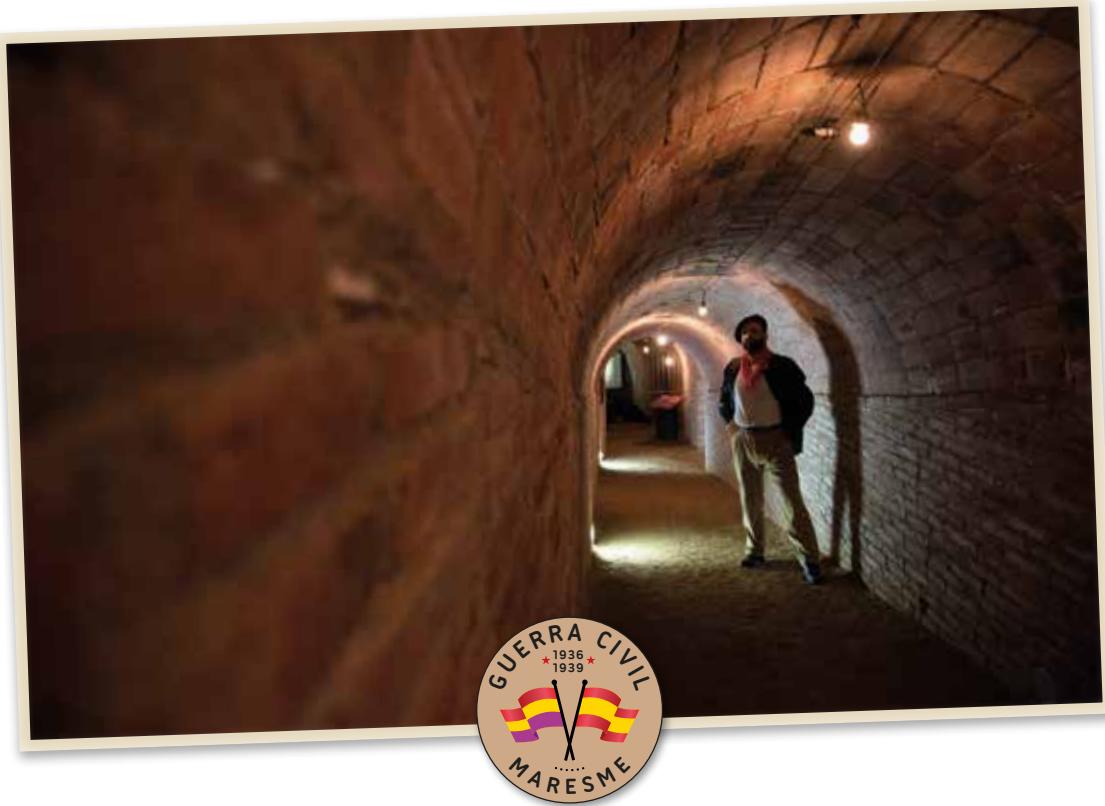
GUERRA CIVIL EN EL MARESME
CIVIL WAR IN MARESME
GUERRE CIVILE AU MARESME

costa de barcelona
maresme

BCN+ Costa
Barcelona

CATALUNYA

GUERRA CIVIL AL MARESME

CAT

El paisatge del Maresme evoca una vida mediterrània plàcida, amb un relleu suau i un litoral amable. No obstant això, al llarg dels temps, aquestes terres han patit l'envergada de la història.

Durant la Guerra Civil de 1936-1939, el Maresme va ser testimoni d'una història silenciosa protagonitzada per la població civil. Homes i dones anònims van construir refugis antiaeris i van fer front al racionament d'aliments, a les col·lectivitzacions, a l'affluència de refugiats que fugien del conflicte i als canvis d'ús dels edificis civils i religiosos. Sobretot, van enfocar-se als repetits bombardejos aeris.

En mig d'aquest conflicte armat, el Maresme es va convertir en un protagonista de la història quan diverses ambaixades i consolats de diferents països es van establir en aquesta zona per escapar de zones més exposades.

Amb aquest context històric, us presentem i compartim la nostra història a través de tres itineraris temàtics que us guiaran a descobrir aquest passat tan nostre: "La Rereguarda i el Front", dedicada especialment a conéixer la vida silenciosa de la població civil; "La Defensa de la Costa", per protegir aquesta regió dels riscos d'invasió marítima; i, finalment, l'itinerari de les "Les Ambaixades", ple d'anècdotes i secrets.

Us convidem a gaudir de la nostra història, una part integral de la nostra identitat local.

GUERRA CIVIL EN EL MARESME

ES

El paisaje del Maresme evoca una vida mediterránea plácida, con un relieve suave y un amable litoral. Sin embargo, a lo largo de los tiempos, estas tierras han sufrido la embestida de la historia.

Durante la Guerra Civil de 1936-1939, el Maresme fue testigo de una historia silenciosa protagonizada por la población civil. Hombres y mujeres anónimos construyeron refugios antiaéreos y afrontaron el racionamiento de alimentos, las colectivizaciones, la afluencia de refugiados que huían del conflicto y los cambios de uso de los edificios civiles y religiosos. Sobre todo, se enfrentaron a los repetidos bombardeos aéreos.

En medio de este conflicto armado, el Maresme se convirtió en un protagonista de la historia cuando varias embajadas y consulados de distintos países se establecieron en esta zona para escapar de zonas más expuestas.

Con este contexto histórico, le presentamos y compartimos nuestra historia a través de tres itinerarios temáticos que le guiarán a descubrir este pasado tan nuestro: "La Rereguarda y el Frente", dedicada especialmente a conocer la vida silenciosa de la población civil; "La Defensa de la Costa", para proteger a esta región de los riesgos de invasión marítima; y, finalmente, el itinerario de las "Las Embajadas", lleno de anécdotas y secretos.

Le invitamos a disfrutar de nuestra historia, una parte integral de nuestra identidad local.

CIVIL WAR IN MARESME

EN

The landscape of Maresme evokes a placid Mediterranean life, with a gentle terrain and a welcoming coastline. Despite this, throughout the ages, this area has suffered the onslaught of history.

During the Spanish Civil War of 1936-1939, the Maresme region bore witness to a silent history driven by the civilian population. Anonymous men and women built air-raid shelters and coped with food rationing, collectivizations, the influx of refugees fleeing the conflict and changes in the use of civil and religious buildings. Above all, they had to face repeated aerial bombardments.

In the midst of this armed conflict, the Maresme region became a protagonist of history when several embassies and consulates of different countries settled in this area to escape from more exposed areas.

With this historical context, we would like to present and share our history through three thematic itineraries that will guide you to discover this unique past of ours: the "Rearguard and Front Route", dedicated especially to the silent life of the civilian population, the "Coastal Defence Route", designed to protect the region from the risks of maritime invasion, and finally, the "Embassy Route", full of anecdotes and secrets.

We invite you to enjoy our history, an integral part of our local identity.

GUERRE CIVILE AU MARESME

FR

Les paysages du Maresme offrent l'image d'un climat méditerranéen placide, avec un relief doux et un littoral accueillant. Cependant, au cours des siècles, cette région a connu les ravages de l'histoire.

Pendant la Guerre civile de 1936-1939, le Maresme a été témoin d'une histoire silencieuse vécue par la population. Des hommes et des femmes anonymes ont construit des abris antiaériens et ont fait face au rationnement alimentaire, aux collectivisations, à l'afflux de réfugiés fuyant le front et aux changements d'utilisation des édifices civils et religieux. Et surtout, ils ont dû faire face à des bombardements répétés.

Pendant ce conflit armé, le Maresme a pris part à l'histoire lorsque plusieurs ambassades et consulats de différents pays se sont installés dans la région pour s'éloigner des zones les plus exposées.

Dans ce contexte historique, nous vous présentons et partageons notre histoire à travers trois itinéraires thématiques à la découverte de ce passé qui est le nôtre : « L'arrière-garde et le front » visant notamment à rendre hommage à la vie silencieuse de la population civile, « La défense de la côte » pour protéger cette région des risques d'attaque depuis la mer, et l'itinéraire « Ambassades », avec des anecdotes et des secrets.

Nous vous convions à découvrir notre histoire, partie intégrante de l'identité locale.

RUTA 1 LA DEFENSA DE LA COSTA

RUTA 1 _____ CAT

LA DEFENSA DE LA COSTA

Aquesta ruta ens guia a través dels vestigis i les restes de les fortificacions construïdes durant la Guerra Civil per protegir la costa del Maresme dels atacs marítims. Endinsa't en una part de la història recent del Maresme mentre descobreixes la transcendència estratègica que va tenir la costa durant el conflicte.

Durant el recorregut, descobriràs imponentes bateries de costa, com les de Montbat i Malgrat de Mar. Els blockhaus d'Arenys de Mar i Sant Pol de Mar, testimonis silenciosos de les tensions i les confrontacions viscudes a l'època. No oblidis resseguir la costa del Maresme localitzant els diferents nius de metralladores que encara perduren malgrat el pas del temps.

Bateria de Costa, Montbat. ©J.M. ARENAZA

RUTA 1 _____ ES

LA DEFENSA DE LA COSTA

Esta ruta nos guía a través de los vestigios y restos de las fortificaciones construidas durante la Guerra Civil para proteger la costa del Maresme de los ataques marítimos. Adéntrate en una parte de la historia reciente del Maresme mientras descubres la trascendencia estratégica que tuvo la costa durante el conflicto.

Durante el recorrido, descubrirás imponentes baterías de costa, como las de Montbat y Malgrat de Mar. Los blockhaus de Arenys de Mar y Sant Pol de Mar, testimonios silenciosos de las tensiones y las confrontaciones vividas en la época. No olvides recorrer la costa del Maresme localizando los diferentes nidos de ametralladoras que aún perduran a pesar del paso del tiempo.

Niu de metralladores, Mataró. © M. CRUZ

Blockhaus de la platja de la Murtra, Sant Pol de Mar. © M. CRUZ

ROUTE 1 _____ EN

COASTAL DEFENCE ROUTE

This route guides you through the remains and vestiges of the fortifications built during the Spanish Civil War to protect the Maresme coast from maritime attacks. Delve into the recent history of Maresme as you discover the strategic significance the coast held during the conflict.

Along the route, you will discover imposing coastal batteries, such as those at Montbat and Malgrat de Mar. The blockhouses of Arenys de Mar and Sant Pol de Mar serve as silent testimonies of the tensions and confrontations experienced during that time. Don't forget to follow the Maresme coastline to find the various machine-gun nests that still remain despite the passage of time.

ROUTE 1 _____ FR

LA DÉFENSE DE LA CÔTE

Cet itinéraire nous guide à travers les vestiges et les restes des fortifications construites pendant la Guerre civile pour protéger la côte du Maresme des attaques par la mer. Découvrez une partie de l'histoire récente du Maresme et l'importance stratégique de la côte pendant le conflit.

À fil du parcours, vous découvrirez d'imposantes batteries d'artillerie côtières, comme celles de Montbat et de Malgrat de Mar. Ainsi que les blockhaus d'Arenys de Mar et de Sant Pol de Mar, témoins silencieux des tensions et des affrontements de l'époque. N'hésitez pas à longer la côte à la découverte des différents sites de mitrailleuses qui existent encore malgré le passage du temps.

Niu de la platja de les Dunes, Santa Susanna. ©J.M. ARENAZA

Blockhaus del Cavaió I, Arenys de Mar. ©M. CRUZ

RUTA 2

CAT

LA REREGUARDA I EL FRONT

L'itinerari té com a objectiu descobrir i visitar els llocs i edificis més emblemàtics que van tenir una relació directa amb la rereguarda i el front durant la Guerra Civil al Maresme. A través d'aquest recorregut, podràs localitzar diverses fàbriques tèxtils que es van transformar en indústries de material de guerra, escoles que van canviar la seva funció educativa per a convertir-se en hospitals improvisats, cases senyorials que van acollir colònies de refugiats i edificis eclesiàstics que van ser víctimes de devastadores flames, entre molts altres exemples significatius.

RUTA 2 LA REREGUARDA I EL FRONT

Can Manyer, Vilassar de Dalt. ©J.M. ARENAZA

Refugi antiaeri del Parc Dalmau, Calella. ©J.M. ARENAZA

Can Garí, Argentona. © M. CRUZ

RUTA 2

ES

LA RETAGUARDIA Y FRENTE

El itinerario tiene como objetivo descubrir y visitar los lugares y edificios más emblemáticos que tuvieron una relación directa con la retaguardia y frente durante la Guerra Civil en el Maresme. A través de este recorrido, podrás localizar varias fábricas textiles que se transformaron en industrias de material de guerra, escuelas que cambiaron su función educativa para convertirse en hospitales improvisados, casas señoriales que acogieron a colonias de refugiados y edificios eclesiásticos que fueron víctimas de devastadoras llamas, entre otros muchos ejemplos significativos.

ROUTE 2

EN

REARGUARD AND FRONT ROUTE

The aim of the itinerary is to discover and visit the most emblematic places and buildings that had a direct connection to the rearguard and the front during the Spanish Civil War in Maresme. Through this route, you will find several textile factories that were transformed into war material industries, schools that changed their educational function to become improvised hospitals, manor houses that housed refugee colonies and ecclesiastical buildings that fell victim to devastating flames, among many other significant examples.

ROUTE 2

FR

L'ARRIÈRE-GARDE ET LE FRONT

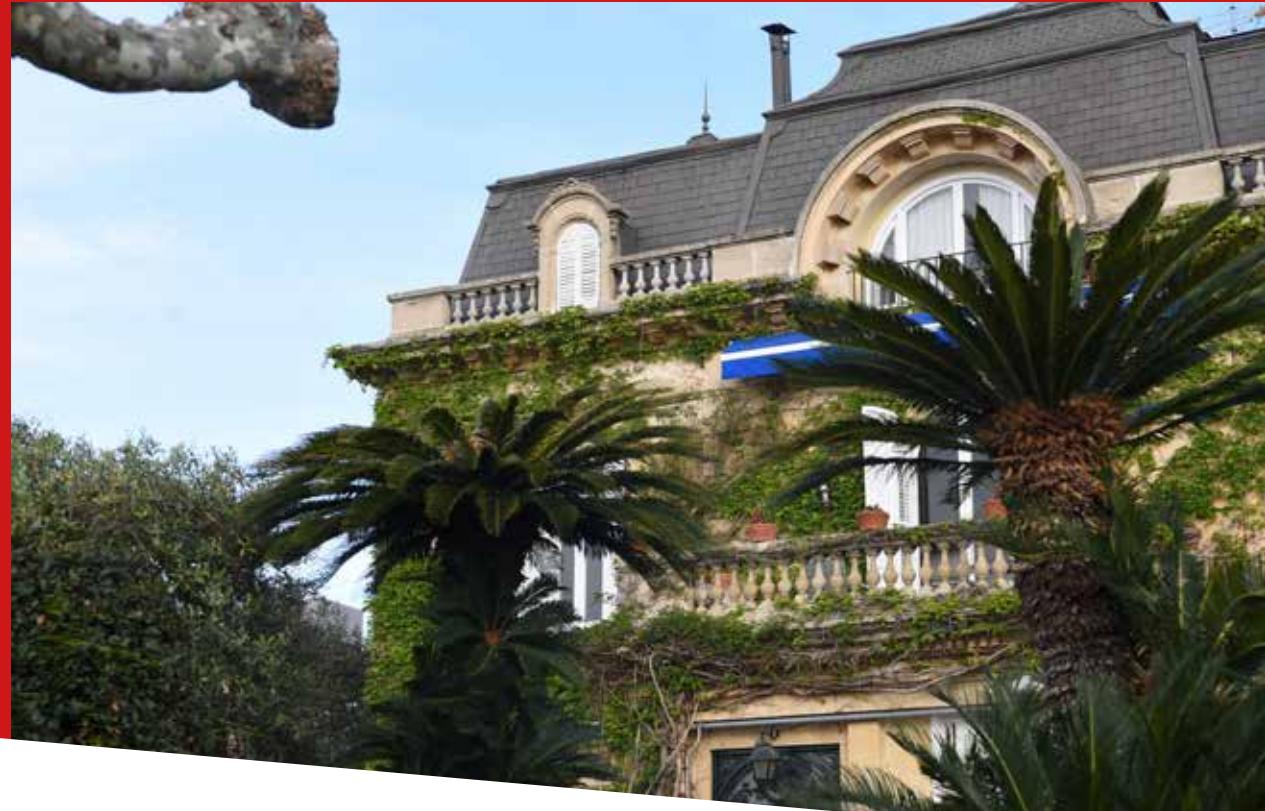
Cet itinéraire vise à faire découvrir les lieux et les bâtiments les plus emblématiques en rapport direct avec l'arrière-garde et le front pendant la Guerre civile dans le Maresme. Grâce à cette visite, vous pourrez localiser plusieurs usines textiles qui ont été transformées en industries de matériel de guerre, des écoles qui ont changé de fonction pour devenir des hôpitaux improvisés, des demeures seigneuriales qui ont accueilli des réfugiés et des bâtiments ecclésiastiques victimes d'incendies dévastateurs, parmi de nombreux autres exemples significatifs.

Can Miracle, Caldes d'Estrac. ©M. CRUZ

Can Pellicer, Sant Vicenç de Montalt. ©M. CRUZ

Can Mercè i Garriga, Caldes d'Estrac. ©M. CRUZ

RUTA 3 **LES AMBAIXADES**

RUTA 3 **LES AMBAIXADES**

La ruta de les ambaixades et convida a explorar els pobles del Maresme on es van instal·lar delegacions diplomàtiques, incloent-hi consolats i ambaixades, dels principals països que van buscar refugi dels perills que comportava la ciutat de Barcelona durant la guerra, a causa dels incessants bombardejos. Aquest itinerari et permetrà descobrir els edificis civils que van acollir aquests cossos diplomàtics en un recorregut que et portarà pels municipis d'Arenys de Mar, Caldes d'Estrac, Premià de Dalt, Sant Andreu de Llavaneres i Sant Vicenç de Montalt.

RUTA 3 **LAS EMBAJADAS**

La ruta de las embajadas te invita a explorar los pueblos del Maresme donde se instalaron delegaciones diplomáticas, incluyendo los consulados y embajadas, de los principales países que buscaron refugio de los peligros que comportaba la ciudad de Barcelona durante la guerra, a causa de los incessantes bombardeos. Este recorrido te permitirá descubrir los municipios de Arenys de Mar, Caldes d'Estrac, Premià de Dalt, Sant Andreu de Llavaneres y Sant Vicenç de Montalt.

ES

ROUTE 3 **EMBASSY ROUTE**

The Embassy Route invites you to explore the towns in Maresme where diplomatic delegations, including consulates and embassies, of major countries sought refuge from the dangers posed by the city of Barcelona during the war, due to the incessant bombing. This itinerary will allow you to discover the civilian buildings that housed these diplomatic bodies on a route that will take you through the towns of Arenys de Mar, Caldes d'Estrac, Premià de Dalt, Sant Andreu de Llavaneres and Sant Vicenç de Montalt.

EN

ROUTE 3 **LES AMBASSADES**

La route des ambassades vous permet de découvrir les localités du Maresme qui accueillirent les délégations diplomatiques, y compris les consulats et les ambassades, des principaux pays qui se sont éloignés des dangers de la ville de Barcelone pendant la guerre, en raison des nombreux bombardements qui visaient la capitale. Cet itinéraire vous permettra de découvrir les bâtiments civils de ces corps diplomatiques le long d'un parcours à travers les villes d'Arenys de Mar, de Caldes d'Estrac, de Premià de Dalt, de Sant Andreu de Llavaneres et de Sant Vicenç de Montalt.

FR

Edita:

Amb el suport de:

---

www.turismemaresme.cat
info@turismemaresme.cat

@costabcnmaresme
@laiaiamaresme